

JOGGYAKORLAT.

A judikatura kiemelkedő döntései.

Szállítványozók *alkalmi egyesülése*, amelynek célja, hogy tagjai az Államvasutakkal bizonyos fajú ügyletekre nézve az egyesülésen keresztül kössenek szerződést, *jogképes* magánjogi *egyesületnek* minősül, ha szerződés szerűen meg vannak állapítva az egyesület szervei, hatáskörük és működésük szabályai. A jogképeség szempontjából közömbös, van-e az egyesületnek végrehajtás alá vonható vagyona vagy sem. (P. IV. 1592/1938.)

*

Bírói gyakorlatunkban elég ritkán fordulnak elő oly esetek, amelyek az egyik házaspár által felbékelt *megkísértő* szerepét tárgyalják. Előző számunk 365. oldalán ismertettünk egy ily döntést; újabb hasonló eset a tárgya a P. III. 4291/1937. sz. ítéletnek. A megkísértett feleség védekezése itt is az volt, hogy a férj a megkísértő felbékeltése által a vétkes cselekménybe beleegyezett. A Kúria ezt a védekezést nem fogadja el és felbontja a házasságot. Az indokolás ezuttal a súlyt a házaspár közötti akarategység hiányára helyezi és arra, hogy mást akart a férj, mást akart a feleség: a férj a feleséget próbára akarta tenni, meg akarta kísértetni, ellene bizonyítékokat akart szerezni, míg a feleség férje szándékairól mitsem tudva, önálló akaratelhatározásából és tisztán hiányos erkölcsi felfogására visszavezethető sajátos tényeként követte el a kötelességsértő cselekményt.

A feleség a férj durva bánásmódját és tettelegességét nem *bocsátotta meg* azért, hogy állandóan a férjével való szakítás gondolatával foglalkozva, vele *együtt élt* és a tényleges együttélés adta helyzetben a férj hatalma alatt, elhidegült érzéssel avval még nem is érintkezett. (P. III. 804/1938.). Az tény, hogy a törvény szerint az együttélés folytatása és így a nemi érintkezés is nem feltétlenül és dogmatikus erővel megbocsátás, hanem a bíróságnak mindenkor a konkrét eset körülményeit kell vizsgálni. Hogy azonban a nemi érintkezést eltűrő feleség érzelmei milyenek voltak és benne mennyire érett meg ugyanakkor a szakítás gondolata: oly tény, amelynek bírói megállapítása igen nehéz, sőt majdnem lehetetlen és közel áll azokhoz az intern tényekhez, amelyekről non *judicat praetor*.

A bontóperben előterjesztett védekező perirat, amelyben a férj a feleség női becsületét és erkölcsi tisztaságát súlyosan sérti anélkül, hogy a bizonyítást még csak meg is kísérelné és anélkül, hogy oly adatok lennének a perben, amelyekről a férj jóhiszeműre következtetni lehetne: a H. T. 80. §-ának a) pontjába uttköző bontóok, mert a felet ugyan a perbeli védekezés terén a

legteljesebb szabadság kell, hogy megillesse, evvel a szabadsággal azonban nem szabad visszaélni (P. III. 808/1928.).

Elmebeteg házastárs házassága is lehet feldult, noha az elmebeteg házastárs érzelmi és lelki világát öntudatának hiányánál fogva házastársának szándékos és súlyos kötelességsértése közvetlen nem zavarja meg. Ugyanis a házastársnak jó hírnevével és a családi élet tisztaságához fűződő érdeke elmebetegsége esetén sem szenvedhet csorbát, így tehát a feleség, aki ápolásra szoruló férjét a közös tulajdonukban álló házban volt lakásukból elűzte, a házassági életközösséget feldulta. (P. III. 1843/1938.) Ha a feldultságot objektíve észlelhető körülménynek tekintjük, akkor közömbös, hogy a kötelességsértő cselekmény a sértett félben milyen lelki reakciót vált ki. Ily szemszögből nézve kétségtelen, hogy a felesége által elűzött elmebeteg férj házasságlete mindenképen feldultnak minősül, még pedig akkor is, ha az elmebeteg férj nem juthat annak tudatára.

*

Az ideiglenes nőtartásra való érdemtelenség okai nem szűklegképen azonosak a törvényben meghatározott bontókokkal. Az ideiglenes nőtartás célja, hogy a házassági per eldőltségéig lehetőleg fenntartassék a nő számára az az élétszínvonal, amely őt az együttélés alatt megillette. Az állandó birói gyakorlat szerint a nő érdemtelenség alapján csak abban az esetben fosztható meg a tartástól, ha férjével szemben igen súlyos megítélés alá eső jogtalan magatartást tanusít. Az adott esetben a Kúria a feleségnek azt a magatartását, hogy egy férfivel való érintkezésben a hitvestársi hűsége tekintetében keletkező kétségnek tápot adott, nem tekinthette az ideiglenes nőtartás szempontjából súlyosan jogellenes magatartásnak. Kimondja azonban a Kúria, hogy a nőtartási perben elfoglalt álláspont nem érinti az ezuttal el sem bíralt azt a kérdést, hogy mennyiben tekinthető a feleség magatartása a házassálet összes körülményeinek figyelembevételével kötelességsértőnek. (P. III. 2537/1938.). A fent kifejtett álláspont az eddigi gyakorlatban csak a végleges nőtartás keretében érvényesült; az ideiglenes nőtartás szempontjából ugyanazt a mértéket kell alkalmazni a feleség kötelességsértésének elbírálására, mint a bontóperben és nincs alap annak megállapítására, hogy a nőtartási perben a feleség cselekményének megítélésére enyhébb mérték érvényesül.

Ha a feleség a bontóperben a *végleges nőtartás* iránti igény érvényesítését későbbre *tartja fenn* és utóbb ezt az igényt tényleg érvényesíti is, a férj ebben a perben nem védekezik a nő oly kötelességsértő tényeivel, amelyeket a bontóper lefolyása idejében már ismert, mivel ennek a védekezésnek az elmulasz-

tása a férj azon szándékára mutat, hogy a nőtartási igény kizárását nem kívánta (P. III. 1289/1928.).

*

A telekkönyvi rendtartás 56. §-ának a) pontja és a helyi szabályrendeletek alapján kifejlődött bírói gyakorlat csak a *belteki ingatlanok felosztását köti közigazgatási hatósági engedélyhez*. A földbirtokreformtörvények által a parcellázásra megállapított korlátozások nem terjeszthetők ki oly esetekre, amidőn a tulajdonostársak a tulajdont egymás között természetben megosztják. (P. V. 1017/1938.).

Gyárvállalatra nézve öröklés útján tulajdonközösség állott elő. Az egytizedet képviselő kisebbségnek a tulajdonközösségnek a vállalathoz tartozó értékpapírokra nézve való megszüntetése iránt benyújtott keresetét a P. IV. 1936/1938. sz. ítélet elutasítja. A közösség megszüntetése ugyanis csak akkor rendelhető el, ha ez egyik részesre nézve sem méltánytalan és az értékcsökkenés nélkül részekre osztható tárgyak természetben való felosztásának sincsen helye akkor, ha ez a felosztás a célszerűségnek és a részesek érdekeinek meg nem felel. Az adott esetben fontos az, hogy az örökhagyó vagyonának jelentékeny részét egy meghatározott gazdasági cél, egy gyárvállalat szolgáltatába állította. Az erre a célra szolgáló vagyon gazdasági egységet alkot és ezt mindaddig megtartja, amíg a gazdasági célkitűzés meg nem szűnik. Ez az egység az örökhagyó halálával nem szűnt meg azért, hogy az örökösök a gyárvállalat továbbfolytatására nézve meg nem egyeztek. Ha ugyanis a részesek a közösségben tartott vagyon kezelésének és haszonvételének módját közös megegyezéssel meg nem állapították, efelől a részesek szótöbbséggel is határozhatnak. Az a többségi határozat tehát, amely a gyárvállalat tovább folytatását mondja ki, a kisebbséggel szemben is hatályos. A felosztani kért értékpapírok pedig ennek a gyárvállalatnak a céljait szolgálják, amivel szemben nincs súlya annak a felperesi előadásnak, hogy „a gyári vállalat ingatlanai, felszerelése, anyag- és árukészlete, követelése a vállalat szükséges hitelét és forgótőkét a részvényektől függetlenül fedezhették és így a gyári vállalat hitelműveleteinek és forgótőkének biztosítására a részvények nem tekinthetők szükségeseknek; mert az ingatlannal, felszereléssel, árukészlettel és követelésekkel szemben a könnyen mozgósítható és értékesíthető értékpapír valamely vállalat hitelének, hitelképességének, forgótőke szükségletének biztosítására nyilvánvalóan előnyösebb, alkalmasabb eszköz: ha tehát ilyen értékpapír van, a vállalat hitele és tőkeszükséglete biztosításának sorban ez az első és arra leghivatottabb eszköze.“

*

Az utóörökösödési jog ugyan általában elidegenítési és terhelési tilalmat foglal magában, ez a tilalom azonban nem akadályozza meg, hogy az *utóörökös* az ingatlan *megterhelésére* az előörökösöknek *engedélyt adjon*. Ilyen engedélyt adhat a *még születendő utóörökös gyermek részére kirendelt gondnok* is a gyámhatóság jóváhagyásával. A gondnok hatásköre erre kiterjed, mert ellenkező esetben a még születendő gyermekek utóörökösi joggal terhelt ingatlan forgalmon kívüli dologgá válna, ami pedig nemcsak a forgalom biztonságával, hanem pl. természeti csapás esetén még az utóörökösöknek maguknak érdekeivel is ellenkeznék. Ha a gyámhatóság jóváhagyó határozatából megállapítható az, hogy az engedélyadás visszteherrel történt, ennek közelebbi részletei a perenkívüli telekkönyvi eljárásban nem vizsgálhatók. (Pk. V. 1630/1938.).

*

A 49. sz. jogegységi döntvény indokolásában kiemelt abból az elvből, hogy minden bíróság önállóan bírálja el azokat a kérdéseket, amelyek a hatáskörébe utalt igény eldöntéséhez szükségesek, folyik, hogy a *Közigazgatási Bíróságnak* valamely országgyűlési képviselőválasztás közjogi érvénytelenségére vonatkozó *ítélete nem tekinthető önálló jogalapnak* arra, hogy a károsult az érvénytelen választásból származó igénnyel már egymagában a közigazgatási bírósági ítélet hozatalának és jogerejének a tényleg alapján keresettel lépjen; a vonatkozó tények tehát a bíróság által a polgári perben külön megállapítandók. Ha azonban e tények megállapítást nyernek, akkor alkalmazandó az a szabály, hogy a *közhatalmat gyakorló személy* a rábizott hivatalos eljárásban másnak jogellenesen okozott kárt annak tartozik megtéríteni, akinek azt okozta. Ily személynek tekinthető a választás esetében a listavezető-jelölt és nem csupán a jogellenesen mellőzött párt maga. (P. VI. 1001/1938.).

Ha a károsultnak csak a kár felét itéli meg a bíróság, ennek dacára alperes az OTI-tól a felperesnek járó egész járandóságot vonhatja le, mert az intézet által nyújtott baleseti kártalanítás erejéig a kártérítési követelés az intézetre átszáll és ennek következtében felperest a követelés ez a része már nem illeti meg. Ezenkívül alperes kártérítési kötelessége az intézetre átszáll egész követeléssel együtt nem terjed többre, mint a felperes baleseti kára felének megtérítésére. (P. I. 2091/1938.).

Az *álló vonaton* a fel- és leszállás önmagában *nem veszélyes*, az álló vonatról való leszállás tehát nem áll okozati összefüggésben azokkal a körülményekkel, amelyek a vasuti üzemet általában veszélyes üzemmé minősítik. (P. I. 2219/1938.).

*

A végrendeletben használt „gyermekünk” szó nem foglalja magában az unokákat, mert az élet közönséges nyelvhasználata szerint ennek a szónak ily értelmet adni nem lehet. Ennek az értelmezésnek nem mond ellene, hogy a Hármaskönyv a királyi adománylevelek záradékának értelmezésével kapcsolatosan az I. rész 17. címének 1. §-ában, valamint az Optk. 42. §-a ellenkezőképpen rendelkezik. (P. I. 2146/1938.)

Ha a végrendelet tervezetét készítő ügyvéd ennél a munkánál kizárólag egy kartársa utasítására és közléseire van utalva, így különösen abban a kérdésben, hogy az örökhatyó milyen tartalmu végrendeletet akar tenni és kik részére milyen hagyományokat akar rendelni, tudomását egyedül az utóbbi közléseiből merítette: úgy lényegében a végrendelet tervezetét nem a szövegező fél, hanem az őt informáló ügyvéd készítette el és így ő tekintendő a végrendelet írójának (P. I. 2278/1938.). Ugyanez az ítélet kimondja azt is, hogy az 1876: XVI. t.-c. 10. §-ának c) pontjában meghatározott megerősítés csak oly tanuk előtt történhetik hatályosan, akik a törvény 9. §-a szerint számbavehetők, mert ellenkező esetben az a biztosíték, amelyet a törvény abból a célból akart létesíteni, hogy az örökhatyó akaratának a végrendelet készítője részéről való megmásítása lehetetlenné tételék, nem jutna érvényre. Kimondja végül az ítélet, hogy végrendeleti tanunak csak azt lehet tekinteni, akit maga a végrendelet is annak tekintett és akihez mint tanuhoz intézte tanuskodásra szoruló nyilatkozatait. Az a személy tehát, aki ugyanakkor a záradékot olvasta fel hangosan és ezért a végrendelet nyilatkozatára nem figyelt, nem tekinthető tanunak. A végrendelet ugyanis kétségtelenül csak ahhoz intézhető mint tanuhoz a maga nyilatkozatát, akiről az összes körülmények figyelembe vételével alaposan feltehető, hogy erről a nyilatkozatról tudomást is fog szerezni. Viszont az, hogy a tanu az örökhatyó nem észlelhető szórakozottsága vagy figyelmetlensége következtében a jelenlétében tett nyilatkozatot nem hallotta vagy értette meg, nem akadályozza annak, hogy végrendeleti tanuként számításba vétessék.

Az elvont hasznok megtérítése kérdésében fennálló szabályok az örökösnek a hagyaték birtokosa ellen támasztott igényei esetében általában nem nyernek alkalmazást (P. I. 1975/1938.); közbős tehát a hagyatéki birtokos jó- vagy rosszhiszeme és alperest az elvont hasznokban marasztalni kell.

*

A cégvezető a céget mindig csak „ppa.” toldattal jegyezheti és a szövetkezet ezzel ellenkező alapszabályi intézkedése törvényellenes. Az a bírói gyakorlat, amely a törvényben meg sem említett cégjegyző tisztviselők tekintetében megengedi, hogy

azok közül egyesek, különösen a vezérigazgató, az igazgatói, vagy aligazgatói címet viselő tisztviselők a céget „ppa“ toldat nélkül jegyezhessek, a cégvezetőre nem alkalmazható. (Pk. IV. 2298/1938.).

Az igazgatósági tag a csőd kellő időben való megkérésének elmulasztása miatt kártérítésileg felelős ugyan, de csak annak a kvótának az erejéig, amely a csődnek kellő időben való kérelmezése esetében a kártérítéssel élő hitelezőre jutott volna. Ámde ez a kártérítési felelősség is elesik, ha a hitelezőnek módjában állott érdekeit csődnyitás esetén kívül is megvédeni (pl. az adott esetben a bérbeadó a rendkívüli felmondási jog gyakorlása által) (P. IV. 1269/1938.).

Az *indítványtétel* jogát az alapszabályok bizonyos feltételekhez köthetik ugyan, az ilyen megszorítások azonban nem terjedhetnek annyira, hogy azok az indítványtételi jog gyakorlását már eleve illuzóriussá tegyék. Ha a közgyűlés egybehívására jogosított közeg a kellő időben beadott és ezért közzétehető indítványt a meghívó tárgysorozatába fel nem veszi vagy annak teljesítését egyenesen megtagadja, ez a körülmény nem szolgálhat általában az összes közgyűlési határozatok megsemmisítésének okául, mert nincsen szó a közgyűlés összehívására vonatkozó olyan alaki szabálysértésről, amelyhez ilyen következmény fűződhetnék; az indítványnak a tárgysorozatba fel nem vétele csak akkor vezethet a közgyűlés határozatainak anyagi sérelem miatti megsemmisítésére, ha a benyújtott, de napirendre nem tűzött indítvány olyan természetű volt, amely a közgyűlésen hozott határozatokra befolyással lehetett volna. (P. IV. 1785/1938.).

*

A dollárbetétek köréből két döntést regisztrálhatunk, amelyek azonban — legalább is látszólag — nem állanak egységes elvi alapon. A P. VII. 2095/1938. sz. ítélet a dollárbetétet teljesen valorizálja és az ítélet indokolása mindenben az eddigi ismert esetek nyomdokain halad. Ritkábban előforduló érv az, hogy nincs jelentősége annak, mi történt volna, ha a betevő a dollárbankjegyeket birtokában tartotta volna. A felperes a dollárbankjegyeket éppen azért helyezte el az alperesnél, mert nem akarta azokat birtokában tartani. Az adott esetben nem is vélelem, hanem bizonyosság az, hogy a pénzügyintézet ezeket a bankjegyeket természetben nem őrizte meg, hanem azokat saját beismerése szerint az általa kezelt többi betéttel együtt gyümölcsösztetés céljából, nyilván azok teljes pengőértékében, kihelyezte. A betevőre nem lehet kárenyhítésként azt a kötelezettséget hárítani, hogy a dollár értékcsökkenése megkezdésekor betétjét a pénzügyintézetből kivégeye. A dollár árfolyama ugyanis az új n. bankzárlat megszüntetése után még hosszabb ideig nem csökkent

és így a betevőt ekkor még semmi sem ösztönözte arra, hogy betétjét felvegye. Később pedig akkor, amikor a dollár árfolyama fokozatosan hanyatlott, a kárenyhítő kötelezettség inkább a pénzügyterhet terhelte, mert az alperes, aki pénzületekkel üzletszerűen foglalkozik, a pénzárfolyam ingadozásának lényegével és jelentőségével inkább tisztában lehetett és a pénzpiac helyzetét is jobban áttekinthette, mint az addig nem tapasztalt jelenségekkel szemben értetlenül álló felperes. Ezzel a döntéssel szemben a P. VII. 2094/1938. sz. ítélet oly esetben, midőn a takarékbetétkönyv az effektivitást köti ki, a dollár mai árfolyamán marasztal, ámde a dollárárfolyamon felül a felárat is megítéli azon az alapon, hogy a pénzüintézetek a hozzájuk beszo-
 gáltatott dollárbankjegyekért felárat is térítenek: ilymódon 1000 dollár fejében 5.100 P.-t ítél meg. Az ítélet rámutat arra, hogy az a körülmény, hogy a felár csak egyes jogcímekre van korlátozva — amihez hozzá lehetett volna tenni, hogy kölesön esetére kifejezetten ki is van zárva — nem jelent oly tilalmat, mely a bíróságot korlátozná abban, hogy a valóságos dollár helyébe lépő szolgáltatást miként állapítsa meg. A bíróság ugyanis ilyenkor nem a felár számításával teljésítendő ügyletek körét tágitja ki, hanem az ezekre vonatkozó jogszabályoknak kiegészítő szabály gyanánt való alkalmazása útján a valóságos dollár szolgáltatását helyettesítő kötelezettség mértékét állapítja meg. Az ítélet újabb adalék ahhoz, hogyan töri át az élet felárrendszerünknek azt a most már csak látszólagos alapelvét, amely a felár jogintézményét taxative felsorolt jogcímekre szorítja (l. *Keszthelyi—Vági*: Magyar devizajog 188—189.). Az ítélet álláspontja mindenesetre következetes ott, amidőn a dollárt nem 3.40-es, hanem 5.10-es árfolyam ítéli meg; nem egészen érthető a közelebbi tényállási elemek ismerete nélkül, hogy miért ítél meg a Kúria dolláronként egyszer 5.10, másszor pedig 5.71 pengőt

*

A K. T. 354. §-át a bírói gyakorlat (így a m. kir. Kúria P. IV. 2285/1921., P. IV. 3494/1925. sz. határozatai) akként értelmezi és alkalmazza, hogy az *eladó* a vételárral késedelmes vevőnek az *utólagos fizetésre időt engedni nem köteles*, mivel a pénztartozás fizetésében mutatkozó késedelemnek az ügylet természetével kapcsolatba hozható okai nem lehetnek. (P. IV. 2454/1938.).

*

Gépjárműbiztosítás esetében is áll a kötvényfeltételekkel szemben a K. T. 482. §-ának az a rendelkezése, hogy a biztosító társaság részleges kár esetében a szerződést meg nem szüntetheti, annak dacára sem, hogy a kötvényfeltételeket a Biztosító

Magánvállalatok Állami Felügyelő Hatósága jóváhagyta. (P. VII. 1858/1938.).

*

A P. IV. 1805/1938. sz. ítélet a *megállapítási érdeket* akként írja körül, hogy az fennforog akkor, ha a felperest a jogviszony körüli bizonytalanság vagyoni jogi rendelkezéseiben korlátozza vagy a felperesre egyéb joghátránnyal járhat az, hogy a vitás kérdés bírói eldöntése a teljesítés iránt csak később indítható per elbírálásáig függőben marad, ennek a joghátránnak elhárítására a kért bírói megállapodás alkalmas lehet és más módon a felperes azt nem háríthatja el.

Az, hogy a felperes keresetében kevesebbet kér, mint amennyit a szakértő megállapít, nem cáfolja meg a szakértő véleményét és ha felperes utóbb keresetét megfelelően felemeli, a magasabb összeg megítélhető részére (P. II. 818/1938.).

A mindennapos praxis egyik, mondhatni, babonáját cáfolja meg a P. III. 2537/1938. sz. ítélet, amely szerint elfogadható annak a *tanúnak* a vallomása, aki az egyik peresfél korábbi személyes meghallgatásánál *jelen volt*, mert a tanu csak kifejezett bírói eltiltás esetében nem lehet jelen az ügy tárgyalásánál.

A fél eskü alatti vallomásának megbízhatóságát nem érinti, hogy a fél valamely körülményre nem vallott és azt is kijelenti, hogy „egyebet nem kíván előadni“, mert ebből a kijelentésből nem tűnik ki, hogy a felet a szóbanforgó lényeges körülményre nézve *megkérdezték-e*. (P. II. 1546/1938.).

A *közbenszóló ítélet*, amely az alperes kártérítési kötelezettségét 50% erejéig megállapította, a harmadfokú bíróság ítéletének kihirdetésével jogerőssé vált (Pp. 410. §. 2. bek.), ahhoz a bíróság abban a perben, amelyben hozta, kötve van (P. 406. §.) és így a mennyiség kérdésében folyó eljárás tartama alatt a bíróság, sem azt nem vizsgálhatja, hogy az eljárás bármely szakában figyelembe veendő pergátló körülmény fennforog-e, sem pedig nem veheti figyelembe az alperesnek a jogalap tekintetében előterjesztett védekezését (P. I. 2091/1938.). Ez a döntés ellentétben a 37. JD.-el, amely a közbenszóló ítélet jogerejének kérdését az indokolásból kitetszőleg kifejezetten nyitva hagyta.

Viszonos kötelezettségben a bíróság viszontkereset nélkül is marasztalhat (P. V. 628/1938.). Az adott esetben a Kúria az ingatlan tulajdona és birtokba bocsátása iránt indított perben hivatalból megítélte felperessel szemben a vételárat.

A kereseti követelés letiltása esetében is marasztaló, nem pedig letételre kötelező ítéletet kell hozni, egyrészt mert a felek közötti viszonylatban alperes nem letételre, hanem fizetésre van kötelezve, másrészt pedig beállhat az az eset, hogy a letiltást feloldják és az ítélet mégis letételre szól. Végül a letiltás folytán

letételre való kötelezés törvény erejénél fogva áll fenn és ezért alperes jogi helyzeté tisztázva van. (P. VI. 569/1938.).

A magyar bíróság joghatóságát kizáró szabályokat megszorítólag kell értelmezni. Ezért az a körülmény, hogy a hagyaték kisebb része Ausztriában fekszik, nem zárja el a hagyatéki hiteltől attól, hogy Magyarországon, ahol a hagyaték nagyobb része van, újból pereljen és ennek nem állhatja útját az sem, hogy felperes az osztrák bíróság által megítélt összeget teljesen megkapta, mert az osztrák bíróság ítélete az adott esetben res judicatát nem teremtett (P. I. 1253/1938.).

Különböző elsőbíróságoknál megindított pereket a fellebbezési bíróság nem *egyesíthet*, mert ezzel elvonná az egyik pert esetleges perújítás esetén, mely az elsőbíróságnál indítandó meg, illetékes bírójától. (P. I. 2106/1938.).

Nincs helye *perújításnak* csak azért, hogy a bíróság az újított perben méltányosságot alkalmazzon. (P. VI. 1039/1928.). Konform azzal a szabállyal, hogy anyagi jogi okból a pert nem lehet megújítani.

Mínt hogy a perújítási kereset nélkülözhetetlen tartalmául a törvény csak a megtámadott ítélet megjelölését, a perújítás kijelentését és a megfelelő kereseti kérelmet adja meg, következik ebből, hogy a perújítási ok és a kereset megalapozására szolgáló tények és bizonyítékok csak a tárgyalás előkészítésére szolgálnak és a hat havi határidőn túl is előadhatók. (P. VII. 2279/1938.).

Az állandó bírói gyakorlat szerint részítélet hozatala esetén a felülvizsgálati érték megállapítása szempontjából nem csupán a részítélet után hozott újabbi ítéletben megszabott marasztalás vagy elutasítás értékének összege, hanem a részítélettel és az utána hozott végítélettel megállapított marasztalások, illetőleg elutasítások együttes összege az irányadó. Abban az esetben, amidőn a felülvizsgálati kérelemmel nem élő ellenfél a felülvizsgálathoz csatlakozhatik s a csatlakozás szempontjából megállapítandó felülvizsgálati érték 5000 P-t meghalad, célszerűségi szempontból a felülvizsgálati bíraskodást a Kúria gyakorolja. (P. VI. 1249/1938.).

Dr. Vági József.

A részvénytársaság cégjegyzéséről.

A K. T. 190. §-a kizárja az igazgatóság hatáskörének harmadik személyekkel szemben joghatóságos korlátozását.

Ez a tilalom a képviseleti jogkörnek anyagi korlátozására vonatkozik, vagyis azt jelenti, hogy a rt. törvényes képviseletét nem lehet bizonyos ügyletekre szorítani, vagy bizonyos ügyleteket a képviseleti jogkörből kivenni. Következik ebből, hogy a képviseleti cselekmények joghatályossága más személyek, vagy